

ANG**Bayan**

Pahayagan ng Partido Komunista ng Pilipinas
Pinapatnubayan ng Marxismo-Leninismo-Maoismo

Tuig XLI No. 7
Abril 7, 2010
www.philippinerevolution.net

Editorial

Padabdabon kalayo sang armadong paghimakas sa bug-os nga pungsod

Sa bug-os nga pungsod, may determinasyon, kahandaan kag ikasang ang mga pwersa sang Bag-ong Hangaway sang Banwa (BHB) kag bilog nga rebolusyonaryong pwersa nga todo-larga nga isulong ang inaway gerilya tubtub malab-ot ang halintang sang estratehikong pagkapatas sa masunod nga lima ka tuig.

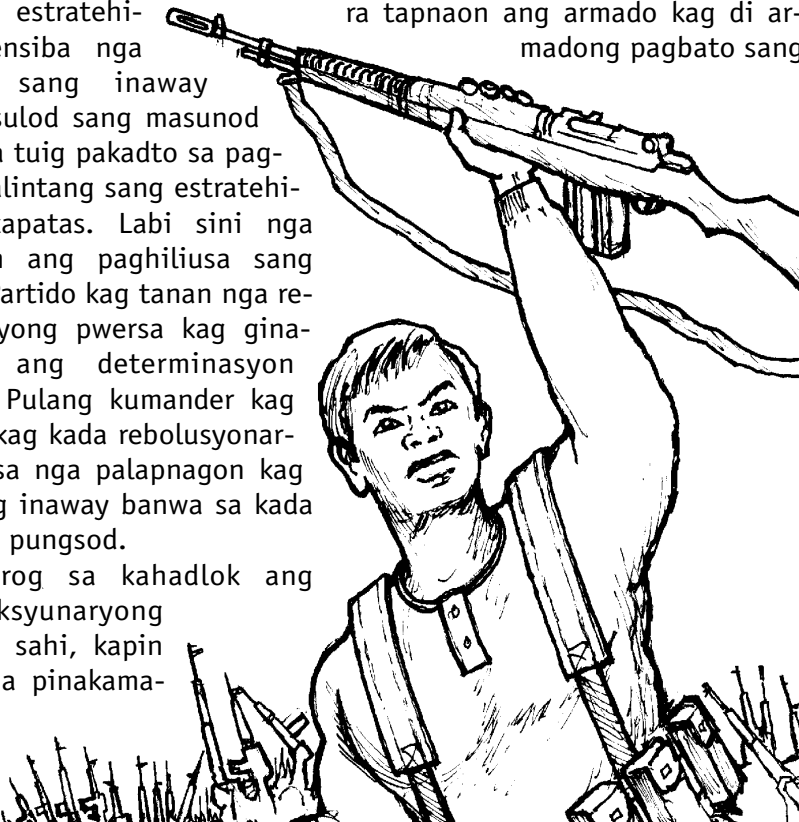
Base sa panawagan sang sentral nga pamunuan sang Partido Komunista sang Pilipinas (PKP) para sa labing pagpasingki sang mga taktikal nga opensiba, nakalunsar ang BHB sang daku kag gamay nga taktikal nga opensiba kada duha ka adlaw sang bulan sang Marso. Sa sulod lang sang nagligad nga bulan, indi magnubo sa 30 armadong pwersa sang kaaway ang napapas kag indi magnubo sa 60 armas ang naagaw halin sa ila sang mga Pulang hangaway. Nagdala ang mga ini sang mas daku nga kalipay sa mga pagselebrar sang mga Pulang hangaway, katapu sang Partido, rebolusyonaryong pwersa kag pumuluho sang ika-41 anibersaryo sang BHB sa sulod kag gwa sang mga prenteng gerilya.

Paagi sa pahayag sang Komite Sentral sang PKP sining Marso 29, labing nangin maathag sa mga rebolusyonaryong pwersa ang dapat tungdan nga mga hilikuton para sa

labi nga pagpalarga sang inaway gerilya kag pagkumpleto sang estratehikong depensiba nga halintang sang inaway banwa sa sulod sang masunod nga lima ka tuig pakadto sa pag-sulod sa halintang sang estratehikong pagkapatas. Labi sini nga ginpalig-on ang paghiliusa sang bilog nga Partido kag tanan nga rebolusyonaryong pwersa kag ginapadabdab ang determinasyon sang kada Pulang kumander kag hangaway kag kada rebolusyonaryong pwersa nga palapnagon kag isulong ang inaway banwa sa kada bahin sang pungsod.

Nagakurog sa kahadlok ang mga reaksyunaryong nagaharing sahi, kapin pa ang mga pinakamalaud nga reaksyunaryo kag da-

lok sa gahum sa atubang sang labing pagsingki sang armadong paghimakas. Sa desperasyon nga protektahan ang ila poder, todo-to-do nga ginagamit nila ang bilog nga pasistang makinarya sang papet nga reaksyunaryong estado para tapnaon ang armado kag di armadong pagbato sang

Mga tampok sa isyu nga ini...

49 armas naagaw sg BHB sa mga inaway PAHINA 4

Pagpataas sg matrikula sa PUP, napunggan sg protesta PAHINA 5

75 suldado, patay sa mga opensiba sa India PAHINA 14

banwa. Napaslawan ang masobra siyam ka tuig nga tuman kapintas nga kontra-rebolusyonaryong kampanya nila—ang Oplan Bantay Laya—nga lutuson ang rebolusyonaryo nga armadong paghimakas. Bisan pa man, indi gihapon mag-untat ang nagharing sahi sa padayon nga paggamit sang pasistang kalakasan, pagpaniplang kag pamahog sa malaut nila nga tuyo nga lupigon ang rebolusyonaryong pagbato sang pumuluyo kag pungan ang padayon nga pag-abante sang inaway banwa.

Katungdanan sang tanan nga nagapamuno nga kadre kag katapu sang Partido, mga kumander kag hangaway sang BHB kag tanan nga rebolusyonaryong pwersa nga padayon tun-an ang estratehiya kag mga taktika sang kaaway agud epektibo nga malutos ang mga ini kag labi pa nga isulong ang inaway banwa. Dapat mauyatan sang mga komite sang Partido kag kumand sang BHB sa tanan nga lebel ang pagpamuno sa pag-atubang sa mga kampanyang militar sang kaaway. Dapat hugot nga sundan kag madasig nga tun-an ang mga hulag sang kaaway kag himuan sang nagakai-go, maabtik kag epektibo nga masabat ang mga ini. Dapat planuhan

kag ikoordinar sang mga komite sang Partido kag kumand sang BHB ang labi nga paglarga sang inaway gerilya sa taga nila ka sakop.

Ara sa pusisyon subong ang mga rebolusyonaryong pwersa para makahas nga mapahulag ang ginatos kalibo tubtub minilyon nga pumuluyo sa tanan nga patag sang rebolusyonaryong paghimakas—sa labing pagpabwelo sang armadong paghimakas, rebolusyong agraryo kag kahublagang masa; sa labi pa nga pagpalapad kag pagpadalom sang rebolusyonaryong baseng masa; kag sa maikit nga paglatag kag pagpataas sang lebel sang mga organo sang gahum pangpulitika. Dapat labing padalumon ang pagugut sang Partido sa masa kag hanason ang mga kadre, katapo kag mga aktibistang masa sa lain-lain nga hilikuton sa rebolusyon. Buhi-an ang inisyatiba kag pagkamatinugahon sang masa sa pagbato.

Dapat labi nga madamuan magamot ang mga yunit sang Partido kag rebolusyonaryong pwersa sa kasyudaran sa pagpasulong sang inaway banwa. Dapat dugang nga mapapagsik subong kag sa mga masunod nga tuig ang pagbuyok, paghanda kag pagpadala sang li-

nibo nga kadre, katapo kag aktibista halin sa kubay sang mga mamumugon, nakatuon nga pamatan-on, propesyunal kag iban pang sektor, nga gusto magbulig sang kaugalingon kag lain-lain nila nga ikasarang para isulong nila ang armadong paghimakas. Daku man ang mabulig sang lain-lain nga pangpulitika nga paghulag, propaganda kag mga materyal nga suporta halin sa rebolusyonaryong kahublagan pakadto sa armadong paghimakas nga nagahagunos subong sa malapad nga kaumhan.

Samtang nagalapta ang nagadabdab nga kalayo sang inaway banwa sa bug-os nga pungsod, pat-ud nga labing magadalom ang demoralisasyon kag pagkapihak-pihak sa kubay sang kaaway, labi na ang mga ordinaryo kag manubo sang ranggo nga upisyal sang AFP. Dapat atubangon sang tanan nga nagapamuno nga komite sang Partido kag kumand ang mga tikang agud mapalapad ang angot sa kubay sang kaaway, magpropaganda sa ila kubay, sekreto nga magrekrut kag magpahulag kag sa pila ka kaso—hayagan magpabaliskad sang mga pwersa para sa rebolusyon.

Masanag ang palaabuton sang rebolusyong Pilipino. Sa atubang sang padayon nga nagagrabe nga permanenteng sosyo-ekonomiko nga krisis sa pungsod kag pagkalubong sang garuk nga nagaharing sistema pangpulitika sa sunud-sunod nga mabaskog nga krisis, mabaskog ang demanda sang pumuluyo para sa rebolusyonaryong pagbag-o. Paagi sa malaparan nga paghulag sang pumuluyo sa pagpamuno sang Partido kag mga rebolusyonaryong pwersa, ang kalayo sang inaway banwa pat-ud nga magadabadaba kag magaabante sa bug-os nga pungsod kag magadugmok sa garuk nga nagahari nga mapanghimulos kag mapiguson nga sistema. AB

Tuig XLI No. 7 Abril 7, 2010

Ang *Ang Bayan* ginabantala sa leng-gwahe nga Pilipino, Bisaya, Iloko, Hiligaynon, Waray kag Ingles.

Mahimo ini *i-download* halin sa Philippine Revolution Web Central nga makit-an sa:

www.philippinerevolution.org

Nagabaton ang *Ang Bayan* sang mga kontribusyon sa porma sang mga artikulo kag balita. Ginabuyok man ang mga bumalasa nga magpaabot sang mga saway kag rekomendasyon sa ikauswag sang aton pahayagan. Malab-ot kami paagi sa *e-mail* sa:

angbayan@yahoo.com

Kaundan

Editorial

Padabdabon kalayo sg armadong paghimakas	1
--	---

Labing nagakusog ang BHB	3
--------------------------	---

Madinalag-on nga opensiba

49 armas naagaw sg BHB	4
------------------------	---

Pagpataas matrikula sa PUP	5
----------------------------	---

Kasaysayan sg pagbato sa PUP	6
------------------------------	---

Mga isyu sa mga kolehiyong publiko	7
------------------------------------	---

Pagpanghalit sg pasistang estado

Militar, nagabalos sa mga sibilyan	8
------------------------------------	---

Mga abuso militar sa Panay	9
----------------------------	---

Morong 43	10
-----------	----

Detatsment, pinalayas	10
-----------------------	----

Ka Noli, tunay nga baganihan	11
------------------------------	----

Sistemang party-list, ginabastos	13
----------------------------------	----

Mga opensibang Maoista sa India	14
---------------------------------	----

Ang *Ang Bayan* ginabantala duha ka beses kada bulan
sg Komite Sentral sg Partido Komunista sg Pilipinas

Labing nagakusog ang BHB

Nangin kaladlawan na ang mga ekspertong saywar sang papet-pasis-tang rehimen. Ini bangud permi nga ginapanginwala sang madinalag-on nga mga taktikal nga opensiba sang Bag-ong Hangaway sang Banwa (BHB) ang mga pagtinikal nila nga madugmok o mangin inu-til na ang armado nga rebolusyonaryong paghimakas antes manaog sa pwesto si Gloria Arroyo sa Hunyo 30.

Sa kabilugan, nagadugang ang kusog kag ikasarang sang BHB kag mga rebolusyonaryong pumuluyo samtang ginaatubang sini ang pinakamapintas kag pinakamadugay nga kontra-rebolusyonaryong kampanya sang kaaway pagkatapos sang diktaduryang Marcos—ang Oplan Bantay Laya (OBL 1 kag 2).

Sa Mindanao. Wala sang untat ang konsentradong atake sang AFP kag PNP sa isla pero wala ini nakasablag sa BHB sa paglunsar sang masobra 400 taktikal nga opensiba halin Marso 2009 tubtub unang kwarto sang 2010. Masobra 200 armas ang naagaw halin sa kaaway, siling ni Jorge “Ka Oris” Madlos, tagapamaba sang NDF-Mindanao.

Partikular sa Southern Mindanao Region, nasustenir sang 15 prenteng gerilya sini ang bwelo sang inaway gerilya sa pihak sang daku nga mga operasyon militar kag pinakamaitom nga kampanyang propaganda sang kaaway. Nakalunsar sang indi magnubo sa 200 taktikal nga opensiba ang mga yunit sa idalom sang Merardo Arce Operational Command. Kag nakapaarmas ini sang isa ka ginpagamay nga kumpanya sang mga bag-ong rekrut nga Pulang hangaway.

Samtang, ginreport ni Ka Maria Malaya sang Pulang Diwata Command sang BHB nga wala sang nagguba sa siyam ka prenteng gerilya sang Northeastern Mindanao Regi-

on (NEMR) bisan pa tatlo ka tuig nga padayon ang pagpang-atake sang lima ka batalyon sang AFP sa mga erya sini. Maisog nga naglunsar ang BHB diri sang 80 taktikal nga opensiba kon sa diin 71 ang napatay nga mga suldado. (Indi pa nalakip diri ang mga napilasan kag nalubong sang buhi sa lutak sa sulod sang trosohan samtang nagatigayon sang mga operasyon militar sa kabukiran sang Pakwan, Lanuza sa Surigao del Sur sang Enero.)

Samtang todo nga ginadumog sang mga bayarang tropa ang SMR kag NEMR, ang mga yunit sang BHB naman sa tatlo pang rehiyon sa isla nakapalapad kag nakadugang man sang erya sa North Central Mindanao Region, Western Mindanao Region kag Far South Mindanao Region. Sa subong, ang BHB sa Mindanao nagahulag sa 40 prenteng gerilya sa sulod sang 19 prubinsya nga nagasakop sang masobra 200 banwa kag 2,000 barangay.

Sa Negros. Gin-atubang sang BHB kag mga rebolusyonaryong pwersa sa isla ang mabaskog kag brutal nga kampanya militar sang tumuron ini sang rehimeng US-Arroyo bilang prayoridad nga erya nga pagabawion sang mga kontra-rebolusyonaryong operasyon sa bug-os nga Visayas.

Base sa disenyo sang “Oplan Kalinaw II” (lokal nga bersyon sang OBL 2), ginkonsentrar sa isla ang sobra 10 batalyon nga pwersa sang militar, pulisya kag paramilitar—duha ka brigada sang Philippine Army halin sa AFP Central Command (1 brigada katumbas sang indi magnubo sa 3 batalyon nga suldado); isa ka batalyon sang Scout Rangers; duha ka kumpanya sang Division Reconnaissance Coy halin sa 3ID; duha ka kumpanya halin sa 12th IB; mga *combat intelligence unit* sang AFP; isa ka batalyon sang 6th RMG (Regional Mobile Group) kag isa ka kumpanya sang 7th RMG sang PNP; 2,000 ele-

mento sang CAFGU kag iban pang pwersang paramilitar pareho sang Revolutionary Proletarian Army.

Nagtalana sang isa ka tuig nga dedlayn para dugmukon ang mga rebolusyonaryong pwersa diri. Madason sini piangon man kuno sang AFP ang Panay, Leyte kag Samar. Naglawig ang kampanya militar sang masobra 2 ka tuig pero napas-lawan gihapon ang kaaway sa binuang sini nga handum. Dugun pero maisog nga nagabato ang mga rebolusyonaryong pwersa sa Negros. Nakalunsar ang mga regular nga pwersang gerilya kag mga milisya sang pumuluyo diri sang 10 taktikal nga opensiba kada kwarto.

Sa Panay. Nakaamot man sang 22 aksyong militar ang katambi nga isla sang Panay sang 2009 kag unang kwarto sang 2010 kag nag-tuga ini sang masobra 20 kaswalti sa AFP kag PNP. Ginapun-an sang nagadamo nga bag-ong rekrut ang mga kaswalti nga naagum sang BHB gani napabilin ang pwersa kag kusog sini sa pihak sang mabaskog nga atake sang kaaway.

Sa Leyte. Mabaskog nga sampal ang nabaton sang mga propagandista sang 8th ID sa madinalag-on nga pag-ambus sang BHB sa idalom sang Mt. Amandewin Command batuk sa 19th IB sa Burauen, Leyte sang Marso 12. Natabo ini pila ka adlaw lamang pagkatapos magtinikal ang upisyal sang militar nga nadugmok na ang rebolusyonaryo nga armadong kahublagan sa Leyte.

Sa Ilocos-Cordillera Region. Maisog nga ginbatuan kag napas-law sang mga rebolusyonaryong pwersa ang mga daku nga opensiba militar sang AFP sa rehiyon. Sining una nga kwarto sang 2010, nag-angkon ang AFP sang 35 patay kag 35 pilason sa walo nga inaway sa Abra, Kalinga kag Mountain Province, suno kay Simon "Ka Filiw" Naogsan, tagapamaba sang Cordillera People's Democratic Front. AB

49 armas naagaw sang BHB sa mga inaway

Napulo'g siyam ka armas ang naagaw sang mga Pulang hangaway sang Bag-ong Hangaway sang Banwa (BHB) sa separado nga mga taktikal nga opensiba sining Marso. Napulo'g anom ka elemento sang kaaway ang napatay kag indi magnubo sa pito ang napilasan. Wala sang nareport nga kaswalti sa bahin sang mga gerilya.

Sa North Cotabato. Trenta'y singko ka mabaskog nga riple ang naagaw sang mga Pulang hangaway sang Mt. Alip Operational Command sa isa ka 14-minuto nga reyd sa detatsment sang CAFGU sa Barangay Luz, Mlang sang Marso 26. Ginalakipan ini sang 15 M14, duha M16, 17 Garand kag isa ka karbin.

Laum sang mga elemento sang CAFGU nga magatambong lang sa isa ka rali sang mga lokal nga kandidato ang mga Pulang hangaway nga naka-sibilyan kag sakay sa duha ka trak. Ulihi na sang mahibal-an nila nga ginasalakay na gali ang ila destatsment. Una nga adlaw sang pangampanya sang mga lokal nga kandidato ang adlaw sang pag-lusob.

Ginlunsar ang pagsalakay sa tunga sang balwarte sang mga despotiko nga burukratang pamilya Piñol. Si Manny Piñol ang bise gobernador sang North Cotabato samtang ang utod niya nga si Joselito ang meyor sang Mlang. Pila ka kilometro lang ang kalayuon sang ginreyd nga detatsment sa hedkwarters sang 57th IB. Isa ka tropa sang CAFGU ang napatay kag duha nga iban pa ang napilasan. Wala ginsakit ang mga nagsurender.

Pagkatapos mapahuya sa reyd, ginmandu ni Manny Piñol sang Marso 29 sa 57th IB kag 40th IB nga maglunsar sang malapad nga operasyon sa mga interyor nga

baryo sang mga banwa sang Mlang, Makilala kag Tulunan kag ipiton ang mga sibilyan. Sunod-sunod nga operasyong harasment ang ginlunsar sang BHB bilang sabbat. Tatlo ang kaswalti nga naangkon sang 40th IB sang isnaypi- ngon sila sang BHB sa Sityo Salvan, Barangay Banayal, Tulunan.

Sa Davao Oriental. Indi magnubo sa 6 nga suldado sang 67th IB ang napatay kag 3 ka iban pa ang napilasan pagkatapos nga salakayon sila sang isa ka ginpadaku nga iskward sang Antonio Antao Command (ANAC)-BHB sang Front 15 samtang nagapahaway sa Sityo Pagbabayan, Barangay Mahan-ob, Baganga sang Marso 27 sang aga. Alas-2 pa lang sa kaaganhon nahibal-an na sang mga Pulang hangaway ang pagsulod sang isa ka platoon sang kaaway kag gilayon ini nga ginhandaan. Nakaagaw sang isa ka M16 ang mga Pulang hangaway.

"Ang taktikal nga opensiba nga ini mabaskog nga sampal sa guya sang kaaway nga sining ulihi lang nagdeklara nga wala na sang BHB sa Baganga," suno kay Dyomabuk Kadyawan, tagapamaba sang Antonio Nerio Antao Command.

Natabo ang pagsalakay bisan nakatukod ang kaaway sang Barangay Defense System (BDS) sa tanan nga barangay sang Baganga. Nagapakita lang ini nga nagapabi-

lin nga bulag kag bungol ang kaway bangud ginakangil-aran sila sang pumuluyo.

Sa Agusan del Sur. Lima ka armas ang nakumpiska sang mga Pulang hangaway sang BHB halin sa isa ka panatikong grupo sa Sta. Irene, Bayugan sang Marso 26.

Sa Misamis Occidental. Apat ka armas ang naagaw sang BHB halin sa mga pribadong hangaway sang despotikong meyor sang Sapang Dalaga nga si Donjie Animas sang Marso 22.

Sa Negros Occidental. Ginsalakay sang BHB sa idalom sang Roger Mahinay Command sang gab-i sang Marso 22 ang garahe sang eroplano sang G Holdings Inc. sa San Jose, Sipalay. Wala ginsakit ang duha ka bantay sang GHI pero gindisarmahan sila sang ila mga *shotgun* bilang pagsilot sa madamo nga kasal-anan sa pumuluyo sang anay Maricalum Mining Company pareho sang pagpatay sa mga sibilyan.

Sa Kalinga. Duha ka tropa sang 21st IB ang napatay kag indi pa maisip ang napilasan sang mabunguan sang isa ka yunit sang BHB ang mga sulrado nga nagapahuway sa Dao-angan, Balbalan sang alas-8:20 sang aga sang Marso 19.

Sa Leyte. Lima ka tropa sang 19th IB ang napatay kag duha nga iban pa ang napilasan sang ambuson ang mga ini sang mga Pulang hangaway sang Mt. Amandewin Command sang BHB sa Barangay Cagbana, Burauen sang Marso 12. Duha ka mabaskog nga riple ang nakumpiska sang mga gerilya sang pumuluyo. Pamatuod ini nga daku nga kabutigan ang ginapabugal sang militar nga wala na sang BHB sa Leyte.

Sa Quezon. Duha ka sulrado sang 1st IB ang napatay sa ambus sang BHB samtang nakasakay sa motorsiklo sa Baryo Amot, Burdeos, Polilio sang Marso 29. AB

Pagtaas matrikula sa PUP, napunggan sang protesta

Madinalag-on nga napauntat sang mga estudyante ang tuyo nga pagpataas sang matrikula sa Polytechnic University of the Philippines (PUP). Resulta ini sang mabaskog nga ululupod nga pagbato sang mga bumulutho.

Napunggan ang plano nga 1,567% pagtaas sang matrikula (halin P12 pakadto P200 kada yunit) sang mga bag-ong estudyante sang unibersidad sa maabot nga abre-klase. Lakip sa mga ginplano nga pataasan sang sukot ang mga kurso nga *laboratory-intensive* kag mga kurso nga may *board examination*. Lakip diri ang mga kurso sa kolehiyo sang Engineering, Science, Arts, Computer Management and Information Technology, Education kag Architecture. May ginaplano man nga pagtaas sang matrikula sa College of Law halin sa daan nga P500 kada yunit pakadto P1,000 kada yunit. Luwas pa ini sa plano nga pagpataas sang *miscellaneous fees*.

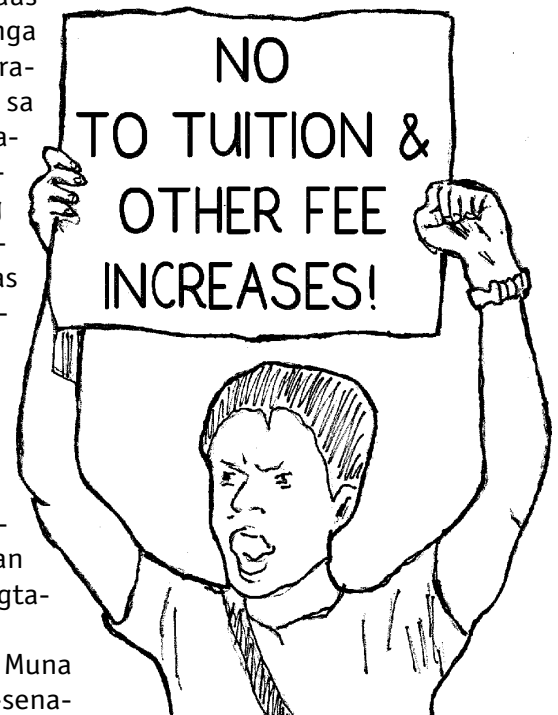
Suno sa Sandigan ng Mag-aaral para sa Sambayanan (SAMASA) nga amo ang nagpamuno sang kampanya batuk sa pagtaas sang matrikula, padayon nga ginadingot sang administrasyon ni Dr. Dante Guevarra sa mga pamatan-on ang kinamatarung mga makatuon sa ginatawag unibersidad sang mga imol. Ginaduso ni Guevarra nga dapat magpataas sang matrikula agud may mayo nga pasilidad. Pero siling sang presidente sang Central Student Council sang PUP nga si Chaser Soriano wala sang makadtuan ang mga estudyante nga gusto makatuon sa masarangan nga bili kon ipanaog ang pagtaas sang matrikula.

Nagaisa sa ila si Bayan Muna Rep. kag kandidato sa pagka-sena-

dor nga si Satur Ocampo nga anay estudyante sang unibersidad. Ginsiling ni Ocampo nga dapat untaton sang administrasyon sang PUP ang pagtaas sang matrikula kag dapat mag-upod ini sa pagbato sang bug-os nga komunidad para sa mataas nga badyet kag serbisyo pang-edukasyon.

Ginhingyo man sang Kabataan Partylist nga may pondo pang-emerhensya para sa mga pangpublikong unibersidad pareho sang PUP. Siling ni Kabataan Partylist Rep. Raymond Palatino nga padayon ang pagkaltas sa badyet sang edukasyon nga amo ang rason sang daku nga numero sang mga pamatan-on indi makatuon.

Suno naman kay Donna Pascual, *student regent* sang PUP, dapat man sukton ang rehimeng Arroyo sa pagpatumbaya sini sa bilog nga

sistema sang edukasyon kag pag-abandona sa mga pamatan-on nga gusto makaeskwela. Ginabuhinan sini ang badyet sa edukasyon samtang ginatalanaan sang daku nga badyet ang galastuhan militar kag pangbayad utang.

May 62,000 estudyante, 3,700 titser kag empleyado sa 21 sanga kag ekstensyon ang PUP. Pero ahaw nga P661 milyon lang ang ginatigana diri kag ginbuhinan pa sang P43 milyon ini subong nga tuig. Bangud diri, napilitan ang PUP nga magpakalimos sa mga negosyante, pulitiko kag iban pa para madugangan lamang ang badyet.

Isa ka serye sang mga aksyong protesta ang gintigayon sang mga estudyante bilang pagpamatuk sa pagtaas sang matrikula. Sang Marso 19, nag-walkout ang 1,000 estudyante para magprotesta. Ginhaboy nila ang mga samaron nga punlungkuan, lamesa kag iban nga bulok nga kagamitan halin sa nagkalain-lain nga panalغان sang ila bilding. Ginsunog nila ini bilang simbolo sang pagpamatuk sa naghana nga pagtaas sang matrikula.

Sang Marso 22, naglunsar liwat sang protesta ang mga estudyante kag ginpagwa liwat ang mga samad nga kagamitan sa unibersidad. Kadungan sini nagprotesta man sila sa Commission on Higher Education (CHED) antes mag-udto adlaw.

Marso 23, nag-walkout kag naggwa sa tarangkahan sang PUP sa Sta. Mesa ang 500 bumulutho. Gindumilian man sang administrasyon nga magsulod ang mga reporter gani naggwa na lang ang mga estudyante. Ginpakita nila sa mga reporter kag residente sa gwa sang PUP ang ila kaakig kag ginsunog nila liwat ang mga samad nga kagamitan.

Marso 24, dungan nga protesta ang ginhimo sang 21 sanga sang PUP sa bug-os nga pungsod. Tuyo nga paggwaon sang mga estudyante ang samad nga kagamitan pa-

kadto sa CHED pero ginpalibutan sila sang pulis. Gindakop ang lima ka lider-estudyante, gindala sa upisina sang Manila Police District kag ginakasuhan sang pagpangawat bangud kuno sa pagpagwa nila sang kagamitan sang eskwelahan.

Pagka-hapon, ululupod ang mga estudyante sang PUP kag University of the Philippines sa Diliman kag Los Baños kag ginsulong nila ang CHED. Diri ginpromisa ni CHED Chairman Emmanuel Angeles nga indi na pagpadayunon ang pagpataas sang matrikula sa PUP. Samtang, padayon nga ginaduso

sang mga estudyante ang pagpahilway sa mga detenido nga lider-estudyante.

Nagprotesta sang Marso 29 ang 1,000 pamatan-on kag estudyante para dungan ang nakatalana nga pulong sang Board of Regents (BOR) kon sa diin pagaaprubahan ang plano nga magtaas sang matrikula. Bangud sa protesta, napilitan ang BOR nga kanselahon ang pulong kag ibasura ang resolusyon. Pagkahapon, ginhilway ang lima nga lider-estudyante makaligad atrason sang administrasyon ang demanda sa ila.

AB

Kasaysayan sang pagbato sa pagtaas sang matrikula

Halos 30 tuig na nga wala nagataas ang matrikula sa PUP. Bunga ini sang militanteng pagbato kag pagpamatuk sang mga estudyante. Tuig 1979 sang ulihi nga magtaas sang sukot ang Polytechnic University of the Philippines halin P10 tubtub P12 kada yunit.

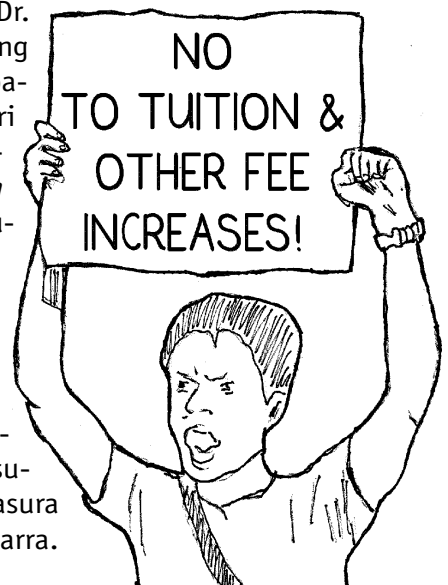
Tuig 1988, ginasuhestyon sang daan nga presidente sang PUP nga si Dr. Nemesio Prudente nga magtaas sang matrikula pero ini wala niya gindayon.

Sang katung-anan sang dekada 1990, sa panahon ni Dr. Zenaida Olonan, nagsungaw ang tuyo nga pagpataas sang matrikula. Pero bangud naunahan ini sang pagpamatuk sang mga lider-estudyante wala na naman ini nadayon.

Tuig 2000, ginsuhestyon tani ni Dr. Ofelia Carague ang 270% pagtaas sang matrikula pero mabaskog ini nga ginpamatukan sang mga estudyante. Sa baylo ginduso nila kay Dr. Carague nga ipakig-away ang mas mataas nga badyet.

Tuig 2004, gintuyo man ni Dr. Samuel Salvador nga pataason ang iban pang balayran sa baylo nga pataason ang matrikula. Lakip diri ang multa sa atrasado nga pagbayad kag sa *entrance examination* kag *graduation*. Pero ini ginabatuan liwat sang mga estudyante.

Agosto 2007, nagpasaka tani sa BOR si Dr. Dante Guevarra sang 525% pagtaas sang matrikula kada yunit. Gin-atubang ini sang mabaskog nga aksyong protesta sang 8,000 estudyante sa sulod sang PUP kag sa CHED. Ginbasura sang BOR ang resolusyon ni Guevarra.

Mga isyu sa mga kolehiyo nga pangpubliko

Tanda sang manubo nga prayoridad sang rehimeng Arroyo sa edukasyon, P3.2 bilyon ang ginbuhin sini sa badyet para sa mga pangpubliko nga kolehiyo kag unibersidad (*state colleges and universities* o SCU) halin 2009 tubtob 2010. Kabaylo sini, ginaduso sang rehimen ang mga eskwelahan sang estado nga magpatuhaw sang kinahanglanon nila nga pondo paagi sa pagpataas sang matrikula kag komersyalisasyon sang mga propyedad sini.

Nangin polisiya na ini sang estado halin sang nangin layi ang Education Act of 1982 nga amo ang nagtulod sa deregulasyon sang matrikula lunsay sa mga pribado kag pangpublikong eskwelahan.

Dugang pa ang programa sang gubyerno nga Arroyo nga Long-Term Higher Education Development Program (LTHEDP) halin 2001-2010 nga dikta sang International Monetary Fund kag World Bank (IMF-WB). Mayor nga kaundan sini ang rasyunalisasyon o pagbuhin sa numero sang mga kolehiyo kag unibersidad sang estado sang 20%. Ginaduso man sini ang semi-korporatisasyon sang operasyon sang anom ka SCU; pagpatuhaw sang kita sa 20% sang mga SCU paagi sa pagbaligya sang mga kinamatarung sa *intellectual property* kag mga *grant*; pagtukod sang mga aktibong proyekto para magkita sang pondo sa 50% sang mga SCU; kag kolaborasyon sang 605 sang mga SCU sa daku nga negosyante. Upod man sa mga probisyon sang LTHEDP ang pagtaas sang matrikula sa 70% sang mga SCU sa lebel nga pareho sa mga pribadong eskwelahan.

Bunga sang mga polisiya nga ini kag sang kakulangan sa badyet, madamo sang SCU ang nagpatuman na sang daku nga pagpataas sa matrikula. Sa Eulogio Amang Rodriguez Institute of Science and Technology (EARIST), nagtaas sang 566% o halin P15 pakadto P100 kada yunit ang matrikula sang 2007. Napautat man sang mga tumuluon ang P500 nga bayad para sa deve-

lopmental fee. Sa University of Northern Philippines (UNP) sa Vigan City, Ilocos Sur, nagtaas pakadto P100 kada yunit ang matrikula halin sa daan nga P25. Ginpasara man sang administrasyon ang *Tandem*—upisyal nga pahayagan sang mga tumuluon sa UNP—bangud isa ini sa mga nagbuyagyang sang plano nga pagpataas.

May nagahana nga pagtaas sang matrikula sa abre-klase sa Dr. Emilio B. Espinosa Sr. Memorial State College of Agriculture and Technology sa Masbate kag sa Mindanao State University. Sa Philippine Normal University man, ginpamatakan sang mga tumuluon ang lima ka tuig nga programa sang unibersidad sa pagpataas sang matrikula halin 2008-2013. Nagpataas na sang matrikula ang PNU halin sa daan P35 kada yunit pakadto P100 kada yunit. Ginplano man nga separahon ang Iligan Institute of Technology (IIT) sa MSU tuga sang

rasyunalisasyon sang mga SCU.

Sa University of the Philippines, pagkatapos sang pagpataas sang matrikula sang 2007 nga wala sang pahanugot ang mga estudyante, padayon nga ginalapas sang administrasyon sa UP ang demokrati-kong proseso. Pinakaulihi nga mga halimbawa ang pagpili sang direktor sang UP-Philippine General Hospital nga pabor sa Malacañang; ang pagkuha kay Student Regent Charisse Bañez sa Board of Regents (BOR); kag ang pagpang-ipit sa aktibista nga manunudlo nga si Sarah Raymundo sa UP Diliman.

Sa tuman nga kaakig sang mga estudyante, empleyado kag manunudlo, ginbato nila sang pintura ang Chancellor sang UP-Los Baños nga si Luis Rey Velasco sang magbisita ini sa natalana tani nga pagpulong sang Marso 24. Si Velasco isa sa mga nagpamuno sa desisyon sang BOR nga patalsikon si Bañez bilang representante sang mga tumuluon. Samtang, plano nga magpataas sang matrikula sa *graduate school* sa University of the Philippines-Baguio sa masunod nga pagbukas sang klase. Nagahana man ang pagbungkag sang UP-Visayas High School sa Cebu. **AB**

Militar, nagabalos sa mga sibilyan

Pinakamatingkad sa mga report sang paglapas sa tawhanong kinamatarung nga nakalap sang *Ang Bayan* sining nakaligad nga apat ka simana ang pagbalos sang militar sa mga inosente nga sibilyan kada mahalitan sila sa pagpakig-away sa Bag-ong Hangaway sang Banwa (BHB). Napulo'g siyam nga sibilyan ang napahayag nga nabiktima sa amo nga mga kaso sa Compostela Valley, North Cotabato kag Camarines Sur sining Marso tubtob Abril.

Abril 1. Duha ka inosenteng sibilyan sa North Cotabato ang ginpilit kag ginbutangan sang armas sang mga tropa sang 57th IB pagkatapos ang madinalag-on nga reyde sang BHB sa Mlang sang Marso 26 kag mga operasyon harasment sang mga gerilya. Ginreyd ang balay ni Jessie Capasgurdo sa Barangay Banayal, Tulunan kag ginbutangan ini sang granada. Ginreyd man ang balay ni Min-da Embate sa San Isidro, Nabundasan kag ginbutangan sang riple.

Marso 23. Gindakop sang mga tropa sang 22nd IB si Jerry Candelaria, 32, isa ka mangunguma nga nagapuyo sa Sityo Maynipa, Barangay Tabgon, Goa, Camarines Sur. Ang pagdakop natabo pagkatapos ang isa ka engkwentro sa tunga sang mga Pulang hangaway sang Tomas Pilapil Command sang BHB kag sang militar sa Barangay Pinamihagan sa banwa sang Lagonoy. Gin-akusar sang militar nga katapo sang BHB si Candelaria. Pilit siya nga ginhimo nga giya sa operasyon sang 13-katawo nga iskwad halin sa 22nd IB nga nadestino sa detasment sa Baryo Hiwacloy.

Marso 22. Iligal nga gin-aresto kag ginkulong si Myrna Abraham,

55 anyos, isa ka *development consultant* sang Danggayan Dagiti Mannalon ti Cagayan Valley kag myembro sang Anakpawis-Cagayan Valley. Nakapanaog lang sadto ni Abraham sa istasyon sang bus sa Pamplona, Cagayan sang dukuton siya sang apat ka armadong lalaki nga naka-sibilyan. Pilit siya nga ginsakay sa isa ka puti nga *van*. Ginsinggit sang nagdukot nga mga pulis kuno sila para indi sila pagpalapitan sang mga tawo.

Gindala si Abraham sa isa ka *safehouse* sang militar kon sa diin paliwatliwat siya nga ginpaidalom sa interogasyon kag pilit ginpaako nga siya si Nel Villanueva, isa sa mga akusado sa pagpatay sa isa ka nagingalan Johnny D. Belo sa Amulong, Cagayan sang 2002. Ginsaylo si Abraham sa kuluhan sang BJMP sa Tuguegarao City sang hapon sang Marso 23.

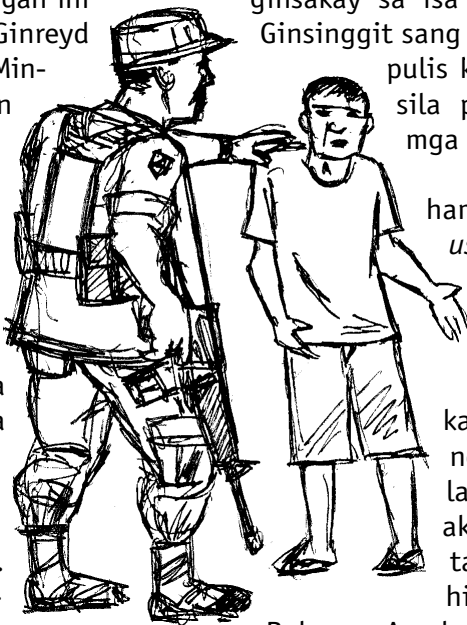
Para pabug-aton ang kaso ni Abraham, gintamnan sang duha ka granada ang iya bag. Ginkuha man sa iya ang iya dala-dala nga mga bag, ID, mga ATM kag *credit card*, *flashdrive* kag *hard disk*.

Marso 15. Gindakop kag gintortur sang mga tropa sang 57th IB ang isa ka 17-tuig ang edad sang solterito sa Barangay Bula-

tucan, Makilala, North Cotabato. Ginpagwa sang militar nga ang solterito isa kuno ka bata nga hangaway sang BHB. Ang menor-de-edad gindakop pagkatapos ang isa ka operasyon nga harasment sang BHB batuk sa mga tropa sang militar sang adlaw man nga ina. Isa ka suldado ang malubha nga napilasan sa operasyon nga ini.

Pagkatapos nga makaatras ang mga Pulang hangaway, isa ka seksyon sang 57th IB nga nagainuman sa mga oras nga ina ang ginmanduan sang pamunuan sang batalyon nga lagson ang mga gerilya. Ginkadtuan nila ang isa ka komunidad nga tunga sa kilometro ang kalayuan sa lugar sang pagpangharas. Naakig ang mga suldado sang ginbalibaran sang mga sibilyan nga gindakop nga may impormasyon sila bahin sa presensya sang BHB sa ila lugar. Kalakip sa mga ginbakol sang militar ang duha ka sibilyan--sunday Bienvenido Masamloc, 51 kag ang iya anak nga si Jaymar, 23.

Diri na gindakop sang mga suldado si Allen (di tunay nga ngalan), isa ka 17-tuig anyos nga solterito bangud lang sa nakasukok ini sang bayo nga may pila ka marka nga kolor *orange*. Ini bangud nakita kuno sang mga suldado nga may isa ka tawo nga nagasukok sang T-shirt nga kolor *orange* nga nagdalagan pakadto sa katalunan pagkatapos mangharas ang BHB sa militar. Gintabunan ang mga mata sang menor-de-edad, gingapos nga daw baboy, gintayaan sang patalom sa liog kag ginkulata sa likod. Gindala siya sa *command post* sang militar kag ginkulong sa sulod sang anom ka oras. Pwersahan sila nga ginpaako nga upod sa ambus kag katapo sang BHB. Alas-5:00 sang hapon sang ipasa siya sa pulisya

nga nagpasa naman sa iya sa Department of Social Welfare and Development pagkaaga. Pagkatapos sini, nakilala ang solterito bilang mamumugon sa isa ka plantasyon sang goma nga manyaga tani sang dakpon sang mga suldado.

Marso 7. Trese ka sibilyan ang pwersahan nga gindakop sang mga tropa sang 25th IB sang nagapauli na sila pagkatapos ang isa ka simana nga pag-utod sang kahoy sa talon. Ang mga sibilyan, nga puro myembro sang Nagkahiusang Katawhan sa Diwalwal (NAGKADIWA) apat ka adlaw nga ginkulong, gintortur, malisyoso nga ginaakusahan sang 25th IB nga mga myem-

bro sang BHB kag ginpasakaan sang kasong kriminal. Ang mga biktima amo sanday Alfonso Mangubat, 45, kag asawa niya nga si Baden, 35; Anastacia Villaniso, 59, mga anak niya nga sanday Emilio, 18, Boicy, 23, kag Roy, 20, kag mga apo niya nga sanday Mary Grace Minor, 15, kag Mary Jane Yurong, 23; kag Nilo Sinao, 48. Sila tanan mga residente sang Sityo Paraiso, Barangay Diwalwal, Monkayo, Compostela Valley kag nagatrabaho bilang mga mangunguma kag mamumugon sa uma. Kadam-an sa ila mga Lumad. Ang duha ka dalagita nga 15 anyos nga upod sa mga biktima ginapagwa sang militar nga

mga "bata nga suldado sang BHB" nga gindakop pagkatapos kuno ang mga engkwentro sa North Cotabato kag Compostela Valley. Naghimuhimo pa sang estorya ang militar sa nagabusong kuno ang isa sa ila.

Ginpasibangdan ang 13 biktima nga may ihibalo sa ambus sang BHB sang Marso 5 kon sa diin apat ang napatay kag madamo ang napilasan sa mga tropa sang 25th IB.

Halin Agosto 2009. Padayon nga ginaharas sang mga operatiba sang 5th kag 55th IB si Dolorith Obsid, 41 anyos, residente sang Barangay Carayagan, Josefina, Zamboanga del Sur kag myembro sang Justice and Peace Group (JPAG). Ginapilit sang militar nga ang bana ni Obsid myembro sang BHB kag dapat magsurender. Sang una nagpakuno-kuno nga mga myembro sang rebolusyonaryong kahublagan ang mga militar kag ginpaupod si Obsid bangud sa isa ka ospital kuno ang iya bana bangud sa sakit sa bato. Wala siya mag-upod kag ginbalibaran niya nga myembro sang BHB ang iya nga asawa. Mamumugon siya sa *construction* sa Cebu.

Sang balikan si Obsid, ginsiling na sang duha nga militar sila kag indi na siya magbinutig sa ila. Liwat siya nga ginpaupod sa ila para kuno kadtuan ang iya bana kag pasurenderon. Sang mabatian sang mga kasilingan ang pagpuis ni Obsid, nagkadto sila sa balay para hibalon kon ano ang natabo. Napilitan nga magatras ang mga militar pero pila ka beses pa sila nga nagbalik.

Maluwas sa kagustuhan sang militar nga untaton ni Obsid ang iya nga paghulag sa JPAG, ang harasment ang bunga sang pagkasaksi sang iya anak sa pagdukot sang isa ka tawo sa Iligan City sang 2008. Gintuyo sang militar nga dukuton man ang iya anak pero yara sa proteksyon subong sang KARPATAN-Western Mindanao.

Mga abuso militar sa Panay, ginreklamo sa CHR

Ginreklamo sa Commission on Human Rights (CHR) sang Marso 23 ang pang-abuso sang mga tropa sang Philippine Army sa Panay nga ang pinakaulihi nga insidente ang pagpatay sa isa ka sibilyan nga nagahingalan kay Ronilo Perez sa Baryo Mali-ao, Tapaz, Capiz.

Suno kay Reylan Vergara, pangkabilugan nga sekretaryo sang KARPATAN-Panay, ginpatay si Perez sang mga suldado sang Division Training Unit sang 3rd ID sa pagpamuno ni Capt. Adolfo Delizo sang Marso 19. Ginpanginwala ni Vergara ang ginpahayag sang militar nga naengkwentro kuno sang Division Training Unit ang isa ka grupo sang mga gerilya sang Bag-ong Hangaway sang Banwa sa nasam-bit nga baryo kag ila nga napatay ang isa ka katapo sini. Siling niya, si Perez nga sadto nagbisita sa iya lumuhan sa baryo Mali-ao residente sang kaiping nga baryo sang Alfonso Doce, Libacao, Aklan.

Antes ini, nagpasaka sang kaso sa CHR ang 13 residente sang Barangay Manampunay, Leon, Iloilo. Siling nila, nagkalainlain nga pagpang-abuso ang ginhimo sa ila sang mga suldado pagkatapos ambusan kag mapatay sang BHB ang apat nga suldado sang Bravo Company sang 82nd IB sang Disyembre 10, 2009. Tuga sini, ginimbestiga kag ginpaantus ang apat nga barangay tanod sang Barangay Manampunay. Suno kag Fermin Caceres, hepe sang barangay tanod kag isa sa apat nga biktima, gintortur siya kag pilit nga ginpaako nga nagapaniktik siya para sa BHB. Ginbakol man sang mga suldaado ang tatlo pa nga mga barangay tanod.

Ginkilala man sang mga biktima ang pila sa mga nagpaantus sa ila nga sanday Lieutenant Libongcogon kag PFC Aldrin Legarde. Indi nila makilala ang iban pa nga mga suldado bangud wala sila sang *namecloth*, apang nahibal-an nila nga sila mga elemento sang Bravo Company sang 82nd IB.

AB

AB

Pagpang-ipit sa Morong 43, nagasingki

Ginapasingki sang militar ang pagpang-ipit sa Morong 43 para waskon ang ila moral kag paghiliusa kag itulod sila nga manghalit sang kapareho nila nga mga detenido.

Suno sa ginsumpaan nga pahayag sang mga pamilya nanday Elenor Carandang, Cherilyn Tawagon, Valentino Paulino, Jennilyn Pizarro kag John Mark Barrientos, gintortyur ang mga biktima kag ginpahog nga sakiton ang ila pamilya kon indi sila mag-ako nga mga myembro sila sang Bag-ong Hangaway sang Banwa (BHB).

Siling sang iloy ni Carandang nga si Norma Orgena, sang Marso 8 may nag-abot nga *van* sa ila balay sa Lopez, Quezon kag ginkuha ang tatlo sa apat ka anak ni Carandang

kag ang utod niya nga si Grace. Siling ni Orgena, mahimo ginagamit subong ang mga bata para piliton ang ila iloy nga mag-ako sa mga bagay nga wala sang kamatuoran.

Sang ginpaatubang naman si Paulino sa midya sang Pebrero 11, ginhambal niya nga myembro siya sang BHB. Apang sang Pebrero 25, ginsiling ni Paulino sa iya iloy nga napilitan siya nga magbinutig bangud sa mga pamahog sa iya pamilya. Sanday Tawagon kag Carandang ginsaylo sang Marso 1, si Pizarro sang Marso 4 kag si Barri-

entos sang Marso 5. Halin Marso 2 wala na ginpakita sa ila abugado nga si Atty. Romeo Capulong sanday Paulino, Tawagon kag Carandang. Kag halin Marso 7 wala na ginpakita sanday Pizarro kag Barrientos.

Naggahod ang iban nga detenido bilang protesta. Bangud sini, ginsinggitan sila sang isa ka Maj. Manuel Tabion, kag ginpahog nga kuryentehon kon indi sila mag-un-tat. Tubtob subong wala pa giha-pon ginpahibalo sa mga pamilya sang lima ka detenido kon sa diin sila ginsaylo. Sang Marso 20, ginpaatubang sa isa ka reporter ang lima sa isa ka *safehouse* sa sulod sang Camp Capinpin, kag didto nag-ako ang lima nga mga myembro sila sang BHB. Wala sang iban nga katapo sang midya nga ginpalapit sa ila.

Gintilawan man sang militar nga bulagon si Samson Castillo sang Pebrero 28 kag Mian Oseo sang Marso 6 pero nagkapyot sila sa rehas. Ginguyod sang mga suldado si Oseogani may mga lagob siya sa iya nga mga braso, kamot, tiil kag iban pa nga bahin sang lawas.

Si Castillo naman pirme lang ginahambalan sang militar nga wala sila mahadlok nga dalahigon ang iya nga mga anak kon indi siya magkooperar.

Apat man ka detenido ang payon nga naka-*solitary confinement* kag wala man ginauntatan sang interogasyon. Sila amo sanday Angela Doloricon, Jacqueline Gonzales, Ma. Teresa Quinawayan kag Ma. Elena Serato.

Sang Marso 18, nagpasaka ang mga abugado sang Morong 43 sang dugang nga mga reklamo sa CHR kaangut sang nasambit nga mga paglapas sa kinamatarung sang mga detenido. AB

Detatsment, ginpalayas

Ginpalayas sang mga pumuluyo sang Dumarao, Capiz ang detatsment sang Bravo Coy sang 47th IB nga nakabase sa Barangay Tamulalud sang nasambit nga banwa. Napilitan magsaylo ang Bravo Coy pakadto sa banwa sang Cuartero sang Pebrero sang aprubahan ang isa ka resolusyon sa Sangguniang Bayan sang Dumarao nga nagapahalin sang mga suldado sa lugar.

Ang pagpalayas sa mga suldado sang 47th IB tuga sang madamo nga reklamo kag petisyon nga ginpadala sang mga pumuluyo sa lokal nga gubyerno sang Dumarao. Naglab-ot pa ang iban diri tubtob sa upisina sang sadto AFP Chief of Staff Gen. Victor Ibrado.

Nag-umpisa ang organisado nga paghulag sang mga pumuluyo batuk sa mga pagpang-abuso sang militar sadtong Septyembre sang nagligad nga tuig. Mabaskog nila nga ginpamatukan ang ginahimo sang mga suldado nga mga paglapas sa tawhanon nga kinamatarung. Labi nga nag-alagwa ang mga pagpang-abuso sang mga ini sang gindeploy ang Reengineered Special Operations Team (RSOT) sa lima ka barangay sang Agbatuan, Bungsuan, Tina, Sibariwan kag Gibato.

Mismo ang alkalde sang banwa nga si Leslie Warren Benjamin ang nakasaksi sa mga pagpang-abuso sang mga suldado. Sa isa ka insidente, naagyan sang alkalde sa Barangay Bungsuan ang apat ka hubog kag nakauba nga mga suldado sang Bravo Coy sang 47th IB samtang nagaumbilay sang ila nga mga awtomatiko nga riple. Sa kaakig ni Meyor Benjamin iya nga gindis-armahan ang apat ka suldado kag gindala sa munisipyo. Ginbalik na lang ang mga armas sang mga suldado sang maumpawan na sila. AB

Ka Noli, tunay nga baganihan sang pumuluyo

Nagpahayag sang pagpakig-unong ang Partido Komunista sang Pilipinas, Bag-ong Hangaway sang Banwa (BHB), Cordillera People's Democratic Front kag iban pa nga rebolusyonaryong pwersa sa Ilocos-Cordillera Region sa mga kapamilya, paryente, abyan kag kaupod sang nagtaliwan nga si Dionisio "Ka Noli" Tongdo, isa ka tunay nga baganihan sang pumuluyo.

Sa masobra duha ka dekada nga pag-alagad niya sa pumuluyo, napanday, natilawan kag nahanas si Ka Noli tubtob siya nangin huwaran nga kadre sang Partido kag kumander sang hangaway sang banwa.

Si Ka Noli tumanduk sang Tanglag, Lubuagan, Kalinga. Nabugtawan niya ang pagbato sa pagpanghimulos kag pagpamigos bangud katribo niya ang mga lider kag iban pang taga-Kalinga nga naghimakas batuk sa Chico River Dam Project kag maisog nga nag-atubang sa brutal nga pasistang makinarya sang diktaduryang Marcos.

Nakatapos lang siya sang hayskul sang magsugod siya nga maghulag bilang myembro sang milisya sang pumuluyo sa ila nga baryo halin sa ulihi nga bahin sang dekada 1970 tubtob ulihing bahin sang dekada 1980. Sang nagatrabaho pa siya bilang opereytor sang daku nga makina sa konstruksyon sang Halsema Highway sa Benguet sang 1987, wala siya nagpanguha-duha sang rekruton siya para mag-alagad sang lubos panahon sa rebolusyon bilang malaligal nga organisador sang mga mamumugon kag mangunguma sa Mankayan, Buguias kag Halsema Highway. Kabahin siya sang grupo nga naghandapa sa pagbalik sang mga gerilya sa mga lugar nga temporaryong nabaayaan sang BHB. Sadtong panahon man nga ina narekrut siya bilang katapo sang Partido.

Nagpaidalom siya sa BHB sang 1988 kag napatapo sa isa ka platon nga nagahimo sang hilikuton ekspansyon kag rekoberi sa mga banwa sang Buguias, Mankayan, Ba-

kun, Kibungan, Bokod kag Atok sa Benguet, kag bahin sang Tinoc sa Ifugao. Naglunsar man sila didto sang mga taktikal nga opensiba. Ginpamunuan sadto ni Ka Noli ang isa ka espesyal nga tim nga nagpalapad sa mga komunidad sa higad sang Halsema Highway. Bangud sa maayo siya nga makigrelasyon sa masa, nangin bantog siya sa masa sang North Benguet kon sa diin nakilala man siya bilang Ka Jable kag Ka Elton. Sang 1989, nagpartisipar siya sa paghanas-militar. Pagkatapos sini, nag-upod siya sa reyd sa detachment sang CAFGU sa Ballay, Kabayan kag sa ambus sa mga nag-operasyon nga tropa sang pulisya sa Cayapas, Buguias. Ang nasambit nga ambus ang una nga madinalag-on nga daku nga taktikal nga opensiba sa North Benguet kon sa diin 19 nga tropa sang kaaway ang napatay upod ang tinyente nga nagapamuno sa platon. Nakaagaw ang mga Pulang hangaway sang 19 ka armas, lakip ang isa ka M60 *machine gun*. Duha lang ang tinawo sang platon sang kaaway ang nabuhi kag nakapalagyo. Timlider si Ka Noli sa inaway nga ini.

Sang 1990, nahimo sang BHB sa North Benguet ang sunod-sunod nga pina sa Lepanto Consolidated Mining Company bangud sa masingki nga pagpaantus kag pagpamigos sini sa mga mamumugon sang kumpanya kag mga mangunguma sa palibot. Ginpamunuan ni Ka Noli ang isa ka tim nga nagpalupok sa *copper drier plant* nga madugay na nga ginareklamo sang mga mangunguma sang Mankayan bangud sa pagkasamad sang mga

pananom, pagniwang kag pagkapatay sang mga hayop, kag padayon nga pagkasakit sa baga sang mga mangunguma kag bata.

Sang 1990-1996, nangin katapo si Ka Noli sang komite sang Partido sa North Benguet. Nangin masalimuot ang umpisa sang pagsulong sang rebolusyonaryong kahublagan diri, pero napangibabawan ni Ka Noli ang nagaumpisa nga demoralisasyon kag mabudlay nga paghulag. Nangin mapagsik ang paghulag niya kag sang mga kaupod sang mahakos na nila ang mga partikularidad sang paghulag sa lugar. Umpisa 1995-1996 nangin katapo siya sang kalihiman sang komite kag siya ang ginpili nga kumander sang BHB sa North Benguet.

Sang 1997-2000, naupod siya sa mga nagpamuno sa pagtukod sang isa ka bag-ong prente sa North Benguet. Daku ang nangin amot niya sa pagpalapad kag pagpalig-on sang baseng masa kag pagsulong sang rebolusyong agraryo sa Kibungan, Kapangan kag Bakun, Benguet.

Sa panahon sang disorientasyon, naimpluwensyahan man si Ka Noli sang militaristang linya. Pero sang ilunsar sang Partido ang Ikadu-

hang Dungganon nga Kahublagan Panadlong sang 1992, lubos sa tagipusuon niya nga ginbaton ang tanan nga iya kahinaan kag pursigido nga nakigbahin sa pagtadlong.

Umpisa 2001-2003, nadeploy siya sa yunit nga nagahulag sa Tubo, Abra kag napilian nga sekretaryo sang sanga sang Partido sa platun kag pangpulitika nga instruktur sang platun. Sang 2004-2005, ginsaylo naman siya sa prente sa dulunan sang Benguet, Ilocos Sur, Abra kag Mountain Province. Nangin 2nd Deputy Secretary siya kag pagkatapos 1st Deputy Secretary sang Prenteng Komite. Napilian siya nga ikaduhang kumander sang prente kag sang 2005 ginpamunuan niya ang madinalag-on nga ambus sa Bessang, Cervantes, Ilocos Sur kon sa diin 11 tropa sang 50th IB ang napatay kag pito ka armas ang naagaw.

Tubtob sa kamatayon, aktibo siya nga nakigbahin sa pagkonsolida sa baseng masa, pagpauswag sang rebolusyong agraryo kag armadong paghimakas, kag iban pa nga rebolusyonaryong hilikuton sa lugar.

Mapagsik si Ka Noli sa integrasyon sa masa. Aktibo siya sa pagpakigtalakayan, mapasensyahan magpropaganda kag maghatag sang pagtuon sa masa. Aktibo man siya nga nakigbahin sa paglubad sang lain-lain nga problema sa kubay sang masa, lakip ang problema sa duta kag mga pagpanag-iya, mga krimen sa sulod sang banwa, kag iban pa nga problema nga nakaupang sa kalinong sang mga organisasyong masa kag pumuluyo.

Maayo mag-integrar, palasugilanon kag palalahog si Ka Noli sa mga kapareho niya nga Pulang hangaway. Napanahon siya nga magpaathag kag magpropaganda sa ila kangut sa mga rebolusyonaryong prinsipyo kag lain-lain nga mga isyu kag halambalanon. Manug-ubay siya sa mga kaupod kag mapasensyahan makig-estorya kag magbulig sa mga kaupod nga may problema.

Bilang kadre nga militar, nagpakasampaton si Ka Noli sa pagtuon kag pagsapraktika sang mga teorya sa tama nga paggamit sang pusil kag mga taktika sa inaway. Nagpauswag man siya sa hilikuton paniktik kag napilian nga *intelligence officer* sang platun kag prente. Ginpamunuan niya ang hilikuton paniktik nga nangin yabi sa pila ka madinalag-on nga taktikal nga opensiba. Bilang instruktur sa pulitiko-militar nga paghanas, aktibo siya sa pagpakig-ambit sang iya kinaalam sa iban nga pwersa.

Si Ka Noli halimbawa sang pursigido sa atubang sang madamo nga pagtilaw kag pagpangibabaw sa mga kahinaan kag limitasyon para padayon nga makaamot sa pagpauswag sang rebolusyonaryong kahublagan. Madugay na siya nga maysakit nga pag-aslom sang suluk-sulok, gani pirme nagasakit ang iya tiyan kag tutunlan labi na sa mga panahon nga malawig ang paglakat. Pirme siya nga nagasuka kag nagapanghina. Pero indi ini nangin upang sa pagpursiger niya sa iya nga paghulag. May ara man siya sang altapresyon halin sang 2007. Bangud sa mga sakit nga ini, may mga panahon nga gulpe na lang siya nga malipong kag madulaan sang pamensaron. Pero gintinguhaan niya nga tatapon ang iya ikaayong lawas para makapadayon sa paghulag bilang lubos panahon nga kaupod kag hangaway.

Isa man ka responsable nga baba, amay kag anak si Ka Noli. Bisan malayo siya sa iya pamilya, pirme siya nga nagasulat o nagatawag para magpangamusta kag ipaabot ang iya nga kahimtangan. Pana-panahon siya nga nagahatag sang ubay sa pag-atubang sa lain-lain nga problema kag halambalanon sa pamilya. Pirme man niya nga ginakamusta ang iya mga ginikanan kag mga utod. Gin-asikaso niya mismo ang pagpabulong sa iya iloy sang 2009, sang maglala ang sakit sini.

Antes siya mapatay, si Ka Noli isa sa mga Pulang kumander kag hangaway nga maisog nga nagbato sa mas mabaskog nga pwersa sang kaaway sa Tubo, Abra. Sa ila nga paggamit sang mga taktikang gerilya kag madasig nga pagmanio- bra, nakadulot sang madamo nga kaswalti sa kaaway ang yunit ni Ka Noli. Sa mga inaway sa Tubo sang Enero 31 kag Pebrero 1, anom ka tropa sang kaaway ang ila napatay kag 10 ang napilasan.

Si Ka Noli napatay sang kaagahon sang Pebrero 18, napulo ka oras makaligad nga naaksidente siya nga nalukpan sang granada samtang nagahanda para sa isa ka taktikal nga opensiba. Gilayon siya nga gindapatan sang unang panabang sang mga medik kag gin-atras sa hilway nga lugar. Wala untat siya nga gin-asikaso sang mga medik kag iban pa nga mga kaupod. Pero padayon nga naghina ang iya pulso sa kadamo sang dugo nga nadula sa iya.

Lubos man nga ginkasubo sang masa kag mga kaupod ang pagkapatay ni Ka Noli, pinakamataas nga pagsaludo ang ila ginhatag sa iya bangud sa daku nga gin-amot niya sa pagpauswag sang rebolusyonaryong kahublagan sa rehiyon Ilocos-Cordillera.

Halin sa paghanda kag pagbantay sa iya nga bangkay, pagpasidungog kag pagdala sa iya nga bangkay sa iya baryo nga ginbun-agan sa Kalinga, sa tanan nga ginteneran nga mga lugar madamo nga kaupod kag masa nga nagpahayag sang pagpasalamat kag pagsaludo sa iya naamot sa pungsod kag sa rebolusyon.

Nagapanawagan ang Chadli Molintas Command sang BHB sa rehiyon sang Ilocos-Cordillera nga himuon nga bulawanon nga huwaran ang lubos nga pag-alagad ni Ka Noli sa pumuluyo kag ang paghalad niya sang iya kabuhi para maagum ang ginahandom nga katilingban nga makatawo, hilway kag mauswagon.

AB

Sistemang *party-list*, ginabastos sang hubon Arroyo

Tubtub 20% sang mga pwesto sa Manubo nga Panalغان sang Kongeso ginatalana para sa mga organisasyong *party-list* para pagwaon nga bukas sa mga agrabyado kag pigos nga sektor ang sa esensya eksklusibong paindisanay sa kubay sang mga nagatiglawas sang magkaway nga paksyon sang mga reaksynaryong sahi.

Pero ginapaagi ang mga tunay kag progresibong organisasyon sang nasambit nga mga sektor sa napakadamo nga upang, kabudlay kag sakripisyo. Ginapasugtan man nga magdaog ang pila, padayon sila nga nagaagi sang lain-lain nga porma sang pagpang-ipit kag pagpamasista.

Ginatinguha man nga agawon sang mga reaksyunaryong pulitiko kag hubon ang tuman kagamay na nga pakunswelo nga ini sa agrabyado kag pigos nga sektor gamit ang pinakagrabe kag pinakabaraghal nga pamaagi.

Wala sang hawid subong ang pagbastos sang hubon Arroyo sa sistemang *party-list*. Paagi sa mga gintukod kag ginbalkal sini nga peke nga partido, ginatinguha sini nga maangkon ang pinakamadamo nga pwesto sa *party-list*. Ini para makadugang sa mga mapadaog nila nga pwesto halin sa mga distritong kongresyunal.

Mismo sa mga distritong kongresyunal madamo nga malapit nga punong upisyal sang rehimeng Arroyo ang nagadalagan subong para labi nga makontrol ni Arroyo ang Manubo nga Panalغان. Upod diri sanday Executive Sec. Eduardo Ermita, anay Agriculture

Sec. Arthur Yap, anay hepe sang AFP kag pinuno sang Presidential Management Staff nga si Hermogenes Esperon, kag TESDA Director-General Augusto Syjuco.

Ang tanan nga ini kabahin sang plano ni Arroyo nga makuha ang mayorya sang Manubo nga Panalغان sang Kongreso para mapat-ud ang iya pagka-House Speaker kag magamit ang pusisyon nga ini sa pagpalawig pa sang iya gahum, anuman ang matabo sa eleksyon presidensyal.

Ang mga tawu-tawo sang Malacañang. Nagalab-ot na sa 40 ang isip sang mga grupo sa *party-list* nga gintukod, ginpondohan kag ginasuportahan sang Malacañang, base sa isa ka sikretong memorandum sang Office of External Affairs sang 2006.

Pinakabaraghal nga ginalarga subong nanday

Arroyo ang ginatumod nga Ang Galing Pinoy (AGP), nga nagatiglawas kuno sa mga *security guard*, drayber sang traysikel kag mga manugtinda. Para pagwaon nga progresibo ini, ginkopya na lang sini ang halos bug-os nga konstitusyon sang Bayan Muna.

Ang anak ni Gloria Arroyo nga si Mikey na amo ang tiglawas subong sang unang distrito sang Pampanga ang ginbutang subong nga unang nominado sang AGP kabaylo sang paghatag kahigayunan niya kay Gloria nga pagkatiglawas sang distrito. Paagi sa pagpwesto man sa suod nga alyado sang mga Arroyo sa prubinsya sang Pampanga nga sanday Mayor Dennis Pineda sang Lubao kag Mayor Romeo Dungca sang Bacolor bilang ikaduha kag ikatlo nga nominado sang AGP, ginasiguro man ang kooperasyon sang ila pamilya kag organisasyon sa pagdaog ni Arroyo sa iya distrito. Kahimbon man niya ang mga ini sa pagpahigad sang tanan nga upang nga gina-atubang nila sa pagkontrol sang eleksyon kag pulitika sa bilog nga prubinsya.

Hubon sang mga milyonaryo, indi sang mga agrabyado. May mga peke nga grupo sa *party-list* nga gintukod o ginbalkal sang manggaranon nga negosyante. Tampok diri ang Kasangga nga nagatiglawas sa "gamay nga negosyante" pareho sang manugtinda sang balut. Pero ginatiglawas ini sang daku nga kapitalista sa pinansya nga malapit sa Malacañang, may daku nga kontrata sa gubyerno kag may angot sa daku nga imperyalistang korporasyon. Ang anay nagatiglawas diri amo ang utod ni Mike Arroyo nga si Malou. Isa pa ang ALE (Association of Laborers and Employees) ni Catalina Bagasina, nga indi man mamumugon o empleyado, kundi isa ka milyonaryo nga negosyante, bokal sang Pampanga, kag malapit nga alyado sang Malacañang.

Ang I-UTAK naman nagatiglas kuno sa mga agrabyado sa sektor sa transportasyon. Pero una nga nominado sini si Angelo Reyes, sekretaryo sang Department of Energy kag yabi nga gaway sang kartel sa langis sa sulod sang kabinete ni Arroyo. Ang iban pa nga nominado sini amo sanday Vigor Mendoza, abugado nga tagapangapin sang kartel sang langis, kag Homer Mercado, presidente sang Provincial Bus Operators of the Philippines. Pareho sila nga nag-alagad sa manggaranon kag poderoso kag indi sa mga agrabyado.

Ang Kabayan naman isa ka grupo nga nagatiglawas kuno sa mga mangunguma, mangingisda, may mga diperensya kag iban pa. Pero nominado sini si Ron Salo, anay undersecretary ni Executive Sec. Eduardo Ermita kag upisyal sang Presidential Liaison Office. Ang PACYAW nga nagatiglawas kuno sa mga imol sa syudad, pero isa ka anay *assisant secretary* sang Department of Tourism ang nominado diri.

Pasilungan sang mga pasista.

May ara man nga organisasyon sa *party-list* nga ginagamit subong sang masupog nga pasista (pareho sang ANAD nga masupog nga kontra-komunistang grupo ni Pastor Alcover; Bantay nga ginsaylo ni Gen. Jovito Palparan sa asawa niya; kag Sagip ni Gen. Romeo Maganto), subong man sang mga retiradong pinunong militar kag pulis (pareho sang Anak nanday Gen. Eliseo de la Paz, nga nadakop sa Rusya samtang nagpalusot sang kurakot sa balor nga P6.9 milyon; APOI nanday Gen. Quirino dela Torre). Madamo man ang gintukod sang gubyerno kag ginatiglawas sang mga upisyal sini, bisan bawal ini sa layi.

May ara man nga gintukod sang mga relihiyosong organisasyon kag ginatiglawas sang mga lider relihiyoso, bisan bawal man ini.

Dugang diri may mga ginbikal

75 suldado, napatay sa mga opensiba sang gerilyang Maoista sa India

SITENTA'Y singko ka suldado sang reaksyunaryong gubyerno sang India ang napatay sa serye sang mga ambus nga ginhimo sang mga gerilyang Maoista sining Abril 6 sa estado sang Chhattisgarh. Ini na ang pinakadaku nga isip sang mga napatay sa mga pwersa sang gubyerno halin sang ginlunsar sang mga rebolusyonaryong pwersa sa pagpamuno sang Communist Party of India (CPI-M) ang armadong paghimakas may 20 na ka tuig ang nagligad.

Ginasuyod sang mga tropa sang reaksyunaryong pulisya ang matalon nga lugar sa Talmelta sa disrito sang Dantewada sang lambatan ang ila ginasakan nga trak. Saysenta'y syete (67) suldado ang gilayon nga napatay. Nadugangan pa ini sang tinguhaon sang kaaway nga buligan ang mga ginaatakeng tropa. Duha ka adlaw bag-o ang serye sang mga ambus, napulo ka pulis ang napatay kag napulo ang napilasan sang lambatan ang ila ginasakan nga trak sa sidlangan nga estado sang Orrisa.

Natabo ang serye sang mga opensiba kag kontra-opensiba nga ini sa tunga sang pasistang Operation Green Hunt sang gubyerno sang India batuk sa mga gerilyang Maoista.

AB

pa nga mga mersenaryong grupo sa *party-list* ang hubon Arroyo. Madamo man ang gin-agda sa mga reaksyunaryong pulitiko kabaylo sang minilyon nga balor. Bisan ang mga pwesto sang mga nominado ginabaligya sang halin P3 milyon (para sa ikatlo nga nominado) asta 10 milyon o masobra pa (para sa una nga nominado). Naglab-ot naman sa P12 milyon kada organisasyon ang ginakapital sang mga ini para maaprubahan sa Comelec.

Anuman kabaskog ang pagkunderang sang mga progresibong organisasyon kag pumuluyo sa pagbastos sang nagaharing hubon kag iban pa nga elitista nga reaksyunaryong hubon sa sistemang *party-list* kag sa ginasalaming sini nga kagarukan sang bilog nga nagaharing sistema sa pungsod, magapadayon lang ang mga kagarukan nga ini tubtub indi mapukan kag mabayluhan ang bilog nga nagaharing sistema.

Sa pagbastos pati sa dekorasyong sistemang *party-list*, labi na na nga nagaathag sa pumuluyo nga wala sang paglaum ang bilog nga

nagahari nga garuk nga sistema, kag indi ang reaksyunaryong eleksyon kundi isa ka bag-ong demokratikong rebolusyon sang banwa ang kinahanglan.

Lubos nga masikway ang amo nga mga kagarukan sa lubos nga pagdaog sang ginasulong naton nga rebolusyong Pilipino kag pagtukod sang bag-ong demokratikong gubyerno sang pumuluyo kag bag-ong sistemang pangkatilingban sa idalom sang pagpamuno sang rebolusyonaryong proletaryado kag mga kaalyadong sahi. Sa bag-o nga demokratikong gubyerno kag sistema, ang mga sahi kag sektor nga amo ang pinaka-agrayado kag pigos sa idalom sang subong nga garuk nga gubyerno kag sistema amo na ang magabug-os sa daku nga mayorya sa gubyerno kag asembleya sang pumuluyo sa tanan nga lebel halin nasyunal asta lokal sa bilog nga pungsod. Mapat-ud sini nga sila ang pangunahon kag tayuyon nga magpanginpulos sa mga bunga sang pagdaog sang bag-ong demokratikong rebolusyon.

AB

ANG**Bayan**

Pahayagan ng Partido Komunista ng Pilipinas
Pinapatnubayan ng Marxismo-Leninismo-Maoismo

Tuig XLI No. 7
Abril 7, 2010
www.philippinerevolution.net

Editorial

Padabdabon kalayo sang armadong paghimakas sa bug-os nga pungsod

Sa bug-os nga pungsod, may determinasyon, kahandaan kag ikasang ang mga pwersa sang Bag-ong Hangaway sang Banwa (BHB) kag bilog nga rebolusyonaryong pwersa nga todo-larga nga isulong ang inaway gerilya tubtub malab-ot ang halintang sang estratehikong pagkapatas sa masunod nga lima ka tuig.

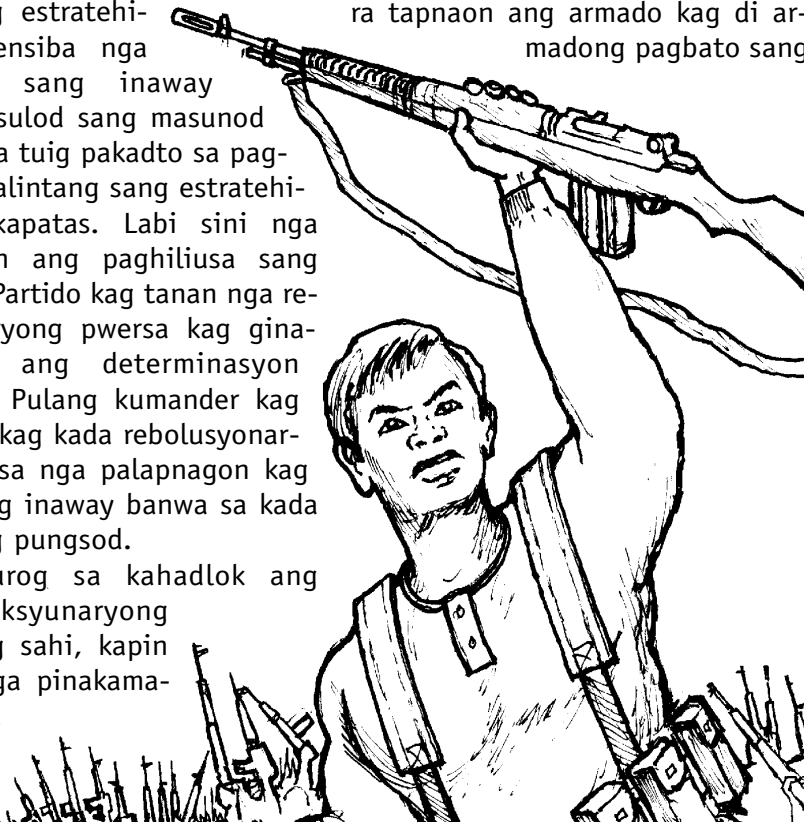
Base sa panawagan sang sentral nga pamunuan sang Partido Komunista sang Pilipinas (PKP) para sa labing pagpasingki sang mga taktikal nga opensiba, nakalunsar ang BHB sang daku kag gamay nga taktikal nga opensiba kada duha ka adlaw sang bulan sang Marso. Sa sulod lang sang nagligad nga bulan, indi magnubo sa 30 armadong pwersa sang kaaway ang napapas kag indi magnubo sa 60 armas ang naagaw halin sa ila sang mga Pulang hangaway. Nagdala ang mga ini sang mas daku nga kalipay sa mga pagselebrar sang mga Pulang hangaway, katapu sang Partido, rebolusyonaryong pwersa kag pumuluho sang ika-41 anibersaryo sang BHB sa sulod kag gwa sang mga prenteng gerilya.

Paagi sa pahayag sang Komite Sentral sang PKP sining Marso 29, labing nangin maathag sa mga rebolusyonaryong pwersa ang dapat tungdan nga mga hilikuton para sa

labi nga pagpalarga sang inaway gerilya kag pagkumpleto sang estratehikong depensiba nga halintang sang inaway banwa sa sulod sang masunod nga lima ka tuig pakadto sa pag-sulod sa halintang sang estratehikong pagkapatas. Labi sini nga ginpalig-on ang paghiliusa sang bilog nga Partido kag tanan nga rebolusyonaryong pwersa kag ginapadabdab ang determinasyon sang kada Pulang kumander kag hangaway kag kada rebolusyonaryong pwersa nga palapnagon kag isulong ang inaway banwa sa kada bahin sang pungsod.

Nagakurog sa kahadlok ang mga reaksyunaryong nagaharing sahi, kapin pa ang mga pinakamalaud nga reaksyunaryo kag da-

lok sa gahum sa atubang sang labing pagsingki sang armadong paghimakas. Sa desperasyon nga protektahan ang ila poder, todo-to-do nga ginagamit nila ang bilog nga pasistang makinarya sang papet nga reaksyunaryong estado para tapnaon ang armado kag di armadong pagbato sang

Mga tampok sa isyu nga ini...

49 armas naagaw sg BHB sa mga inaway PAHINA 4

Pagpataas sg matrikula sa PUP, napunggan sg protesta PAHINA 5

75 suldado, patay sa mga opensiba sa India PAHINA 14

Mga instruksyon sa paglilimbag

1. Ang **sinundang pahina**, na eksaktong kopya ng pahina 1 maliban sa mas mapusyaw ang *masthead* o *logo* ay para sa mga gumagamit ng *mimeo machine* o naglilimbag sa paraang *v-type*. Idinisenyo ito para hindi madaling makasira ng istensil.

2. Pag-*print* sa istensil:

- a) Sa *print dialog*, i-check ang **Print as image**
- b) Alisin ang *check* sa **Shrink oversized pages to paper size**
- k) I-click ang **Properties**
- d) I-click ang **Advanced**
- e) Tiyaking naka-set sa **100%** ang **Scaling**
- d) Ituloy ang pag-*print*

3. Hinihikayat ang mga kasama na ipaabot sa patnugutan ng *AB* ang anumang problema kaugnay ng paglilimbag sa pamamagitan ng *v-type*. Magpadala ng *email* sa angbayan@yahoo.com